

Participatieplan Natuurherstel Haaksbergerveen

Participatieplan conform het format dat hoort bij de Overijsselse participatiewerkwijze.

1. Inleiding: context en voorgeschiedenis

Het Haaksbergerveen is een Natura 2000-gebied met unieke natuurwaarden. Nederland en de provincie Overijssel hebben op grond van Europese en nationale wetgeving de verplichting deze natuur te beschermen. Voor het behalen van de Natura 2000-doelen, zoals vastgelegd in het Natura 2000 beheerplan, zijn herstelmaatregelen noodzakelijk. Het gaat daarbij onder meer om hydrologische ingrepen die bijdragen aan natuurherstel. Deze maatregelen zijn niet alleen nodig om verdere achteruitgang van de natuur te voorkomen, maar ook om vergunningverlening op termijn weer mogelijk te maken en om intrekkings- en aanpassingsverzoeken van bestaande vergunningen te kunnen voorkomen.

De provincie Overijssel is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van deze maatregelen. Participatie wordt ingezet om effecten op perceels- en gebiedsniveau in kaart te brengen, de omgeving te betrekken en de kwaliteit van het uiteindelijke inrichtingsplan te vergroten.

Voorgeschiedenis

In 2015 is gestart met een verkenningsfase en een gebiedsanalyse. Aansluitend is begin 2016 in nauw overleg met gebiedspartners onder regie van gemeente Haaksbergen een aanpak voor Natura 2000 Haaksbergen opgesteld. Voor het Haaksbergerveen was nog onvoldoende kennis beschikbaar om direct tot een uitwerking van de maatregelen te komen. Daarom is eerst aanvullend onderzoek (systeemanalyse) uitgevoerd, een ecologisch toetsingskader opgesteld en is er een grondwatermodel gebouwd.

In 2021 is op basis van hydrologische berekeningen een ecologische toetsing uitgevoerd. Hieruit bleek dat de maatregelen uit het beheerplan onvoldoende zijn om de natuurdoelen uit het beheerplan te halen. Vervolgens is op verzoek van de Bestuurlijke Adviesgroep (BAG) onderzocht wat nodig is voor een duurzame instandhouding van de natuur in het gebied (conform de eisen uit het beheerplan). Dit heeft geresulteerd in een variant met doelbereik. Om de doelen uit deze variant te kunnen behalen moeten er aanvullende maatregelen worden uitgevoerd, ook buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Hiervoor is een uitbreiding van het plangebied noodzakelijk.

Vanwege de grote impact en de hoge kosten van deze variant, zijn ook alternatieve varianten onderzocht. Er zijn varianten uitgewerkt die zoveel mogelijk doelbereik realiseren, terwijl ze zo min mogelijk impact op de omgeving hebben, resulterend in een tussenvariant. Zowel de variant met doelbereik als de tussenvariant passen echter niet binnen de gestelde kaders. Daarom heeft de BAG aan GS gevraagd nieuwe richtinggevende kaders vast te stellen voor de verdere planuitwerking.

Besluit Gedeputeerde Staten: tussenvariant als uitgangspunt

Eind 2025 stelde Gedeputeerde Staten (GS) nieuwe richtinggevende kaders vast voor het project. Uitgangspunt hierbij is dat de te behalen doelen niet ter discussie staan: het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor het Haaksbergerveen. Een deel van de maatregelen moet nog verder worden uitgewerkt. Daarbij is de zogenaamde tussenvariant het vertrekpunt om binnen het gebiedsproces te komen tot een variant die voldoende doelbereik oplevert en zo min mogelijk impact heeft op de omgeving. Daarbij is er ruimte om alternatieve oplossingen aan te dragen voor het project, wat een verplichting is binnen de omgevingswet. Een alternatief moet wel een oplossing zijn voor het doel van het project: het realiseren van de natuurdoelen in het Haaksbergerveen. Daarbij zijn ook de haalbaarheid en draagvlak belangrijke aspecten.

Na het besluit van GS is dit participatieplan opgesteld, waarin voor betrokkenen staat beschreven hoe en wanneer zij kunnen meedoen met het gebiedsproces.

Vertrouwen als basis voor participatie

We realiseren ons dat het vertrouwen in dit proces onder druk staat. Tijdens de bijeenkomsten in februari 2026 hebben we gehoord dat bewoners in en rondom het gebied wel willen meedenken, maar dat er zorgen zijn of hun input wel ertoe doet. Ook bleek dat mensen eerst meer achtergrondinformatie nodig hebben om goed te kunnen participeren en dat onduidelijk is waarop ze nu precies invloed kunnen uitoefenen. Daarom starten we met een fase waarin we samen de basis leggen voor een zorgvuldig participatieproces. We creëren een gedeeld beeld van het gebied door beschikbare onderzoeken te delen, de huidige staat in beeld te brengen en gebiedskennis op te halen. Daarna starten we met de inhoudelijke participatie over de uitwerking van maatregelen.

In samenhang met andere projecten en processen

Op dit moment spelen er ook andere projecten in het gebied die mogelijk sociale impact hebben, zoals windturbines, woningbouw en plattelandsontwikking. Vanuit de provincie loopt er een participatietraject voor het energiedossier. Ook ontwikkelt de gemeente Buurse een dorpsplan. Daarnaast loopt het koploperproject Zuidoost-Haaksbergen waarin integraal naar alle opgaven wordt gekeken. Verder voert Staatsbosbeheer beheermaatregelen uit binnen het natuurgebied Haaksbergerveen. Het gaat hier om zelfstandige trajecten die zich ieder in een andere fase bevinden. Een goede onderling afstemming is belangrijk om de juiste samenhang te behouden. Daarbij is ook afstemming met Duitsland van belang.

2. Doel participatieproces

Met de inzet van participatie willen we:

Zorgvuldige belangen afwegen: door de omgeving tijdig te betrekken bij het gebiedsproces komen de verschillende belangen en ideeën op tafel. Deze worden verwerkt bij het op te stellen inrichtingsplan en projectbesluit, mits ze voldoen aan de gestelde kaders en bijdragen aan de Natura 2000-opgave.

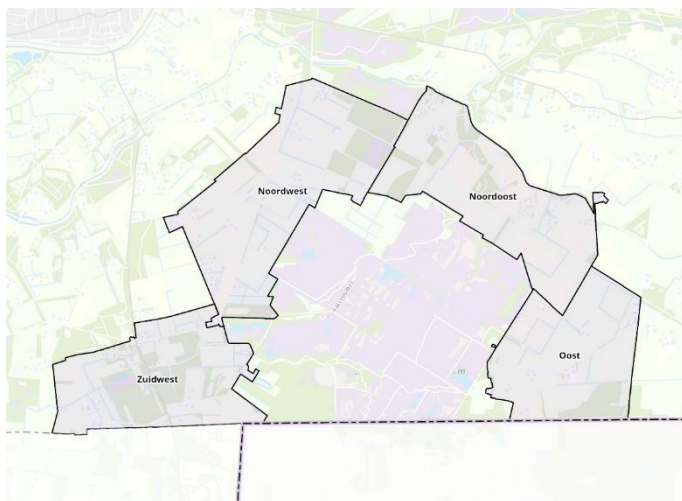
De omgeving constructief betrekken: het vergroten van betrokkenheid bij te nemen beslissingen. Participatie is echter geen garantie voor draagvlak.

3. Doelgroepen/stakeholders

Niet iedereen heeft dezelfde verwachtingen bij participatie. Ook de wijze waarop partijen worden betrokken in een participatietraject verschilt, afhankelijk van de rol die zij hierin kunnen vervullen. Vooraf duidelijkheid verschaffen over wat de wijze is waarbij partijen worden betrokken en wat er met hun inbreng wordt gedaan is daarom belangrijk.

Binnen het project onderscheiden we twee belangrijke stakeholders die beide een eigen vorm van participatie vervullen.

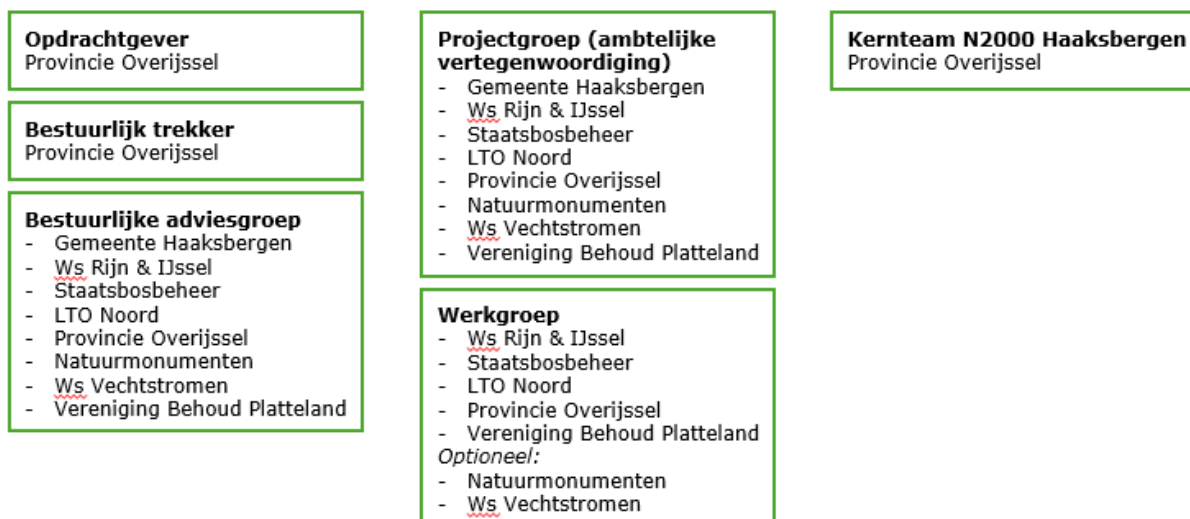
- **Omgeving:** een groep van ongeveer 190 omwonenden, agrarische ondernemers, grondeigenaren en grondgebruikers in de directe omgeving van het Haaksbergerveen. Deze stakeholders hebben we opgedeeld in vier deelgebieden, zie figuur 1 hieronder. Binnen deze groep bestaat diversiteit: het kunnen agrariërs zijn met hun huiskavel en/of bedrijf grenzend aan het natuurgebied of veldkavels hebben in de omgeving, of bewoners die in de omgeving van het natuurgebied wonen.
- **Gebiedspartners:** LTO Noord, gemeente Haaksbergen, waterschap Rijn & IJssel, waterschap Vechtstromen, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Vereniging Behoud Platteland en de provincie Overijssel.

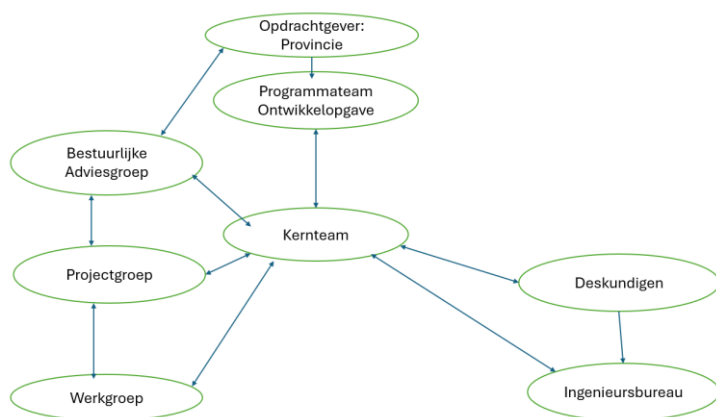
Figuur 1. Deelgebieden participatie Haaksbergerveen

De omgeving rond het Haaksbergerveen maakt zich zorgen over de effecten van (vernattings-)maatregelen die genomen moeten worden in het kader van Natura 2000. De omgeving heeft o.a. op een informatieavond in november 2024 aangegeven intensiever betrokken te willen worden bij het gebiedsproces. Ook zijn enkele omwonenden naar voren gestapt die het gesprek hierover zijn aangegaan met de betrokken gebiedspartijen. Hieruit is vervolgens Vereniging Behoud Platteland opgericht.

De gebiedspartners zijn vertegenwoordigd in de Projectgroep van het Haaksbergerveen. De bestuurders vertegenwoordigen hun organisaties in de Bestuurlijke Adviesgroep (BAG). Daarnaast is er een werkgroep Ecologie & Hydrologie waar inhoudelijk deskundigen van de verschillende organisaties zitting in hebben. De Vereniging Behoud Platteland neemt ook zitting aan deze overlegtafels. Voor de samenhang zie figuur 3.

Figuur 2. Vertegenwoordiging gebiedspartners in overlegstructuur

Figuur 3. Organisatieschema

4. Participatiemomenten

Voordat we starten met participatie over de uitwerking van maatregelen, doorlopen we eerst een voorbereidende fase. Deze fase heeft als doel een basis te leggen voor het verdere participatieproces (fase 3). Er zijn in hoofdlijnen in het Natura 2000-gebiedsproces Haaksbergerveen acht opvolgende participatiemomenten te onderscheiden:

1. Participatieplan opstellen
2. Kennisgeving voornemen projectbesluit en participatieplan ter inzage leggen
3. Gedeelde kennisbasis creëren
4. Uitwerken van de voorkeursvariant (schetsontwerp)
5. Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opstellen en ter inzage leggen
6. Besluitvorming verruimen uitwerkingsgebied*
7. Opstellen van het inrichtingsplan (voorlopig ontwerp)
8. Ter inzagelegging van het ontwerp projectbesluit
9. Vaststelling definitief projectbesluit

*Besluitvorming voor het verruimen van het uitwerkingsgebied vindt plaats door Provinciale Staten. Het moment van deze besluitvorming staat nog niet vast. Hiervoor zal eerst een inhoudelijke onderbouwing nodig zijn en een kaart worden opgesteld met een voorstel voor het verruimen van het uitwerkingsgebied. Participatie kan plaatsvinden door in te spreken tijdens een commissievergadering.

Notitie Reikwijdte en Detailniveau / milieueffectrapport

Voor het projectbesluit maken we een milieueffectrapport (MER). Dit rapport laat zien wat de gevolgen voor het milieu zijn, voordat er besluiten worden genomen. Aan het begin van deze procedure stellen we een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op. Hierin staat hoe het MER wordt gemaakt en welke milieuaspecten worden onderzocht. In een NRD wordt onder andere het volgende omschreven:

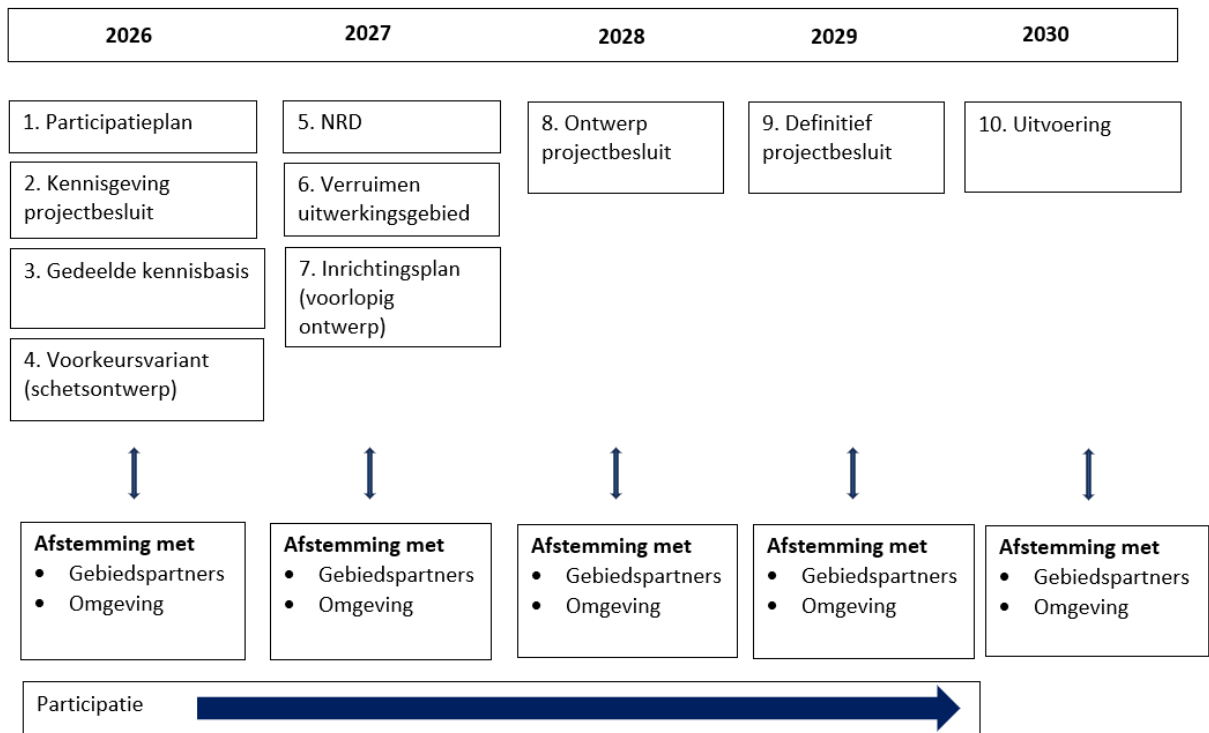
- op welke wijze het MER wordt opgesteld
- aan welke milieuaspecten wordt getoetst
- hoe de beoordeling van de milieuaspecten plaatsvindt.

Vergunningen

Naast het projectbesluit zijn voor sommige maatregelen vergunningen nodig. We inventariseren tijdens het gebiedsproces welke vergunningen dit zijn en vragen deze aan. Bij vergunningen kan er geparticipeerd worden door een zienswijze in te dienen tijdens de ter inzage termijn. Ook is het mogelijk om na de besluitvorming in beroep te gaan bij de rechtbank.

Tijdsplanning

Figuur 3 geeft onder voorbehoud de tijdsplanning van het participatieproces weer met wie erbij betrokken is en welke producten opgeleverd worden. Gezien de complexiteit van het gebiedsproces, inclusief afhankelijkheden van externe partijen, besluitvormingsprocedures, participatieprocessen en eventuele vergunningstrajecten, kan de daadwerkelijke voortgang afwijken van de huidige planning. Zie bijlage 2 voor de formele besluitvormingsprocedure.

Figuur 3. Tijdsplanning participatieproces (onder voorbehoud)

5. Participatievragen, -vormen en -instrumenten

Hieronder wordt per fase weergegeven welke participatievragen wij de omgeving stellen, aan wie we vragen richten, welk instrument(en) we daarbij gebruiken, wat hierbij de verwachte planning is en hoe we de uitkomst vastleggen. Zie bijlage 4 voor een schematische weergave van de participatiestappen.

1. Participatieplan opstellen		
Participatievraag:	Hoe wilt u betrokken worden bij het gebiedsproces? Heeft u aanvullingen of opmerkingen op het participatieplan?	Heeft u aanvullingen of opmerkingen op het concept participatieplan?
Gericht aan:	Omgeving	Gebiedspartners
Participatievorm	Raadplegen	Adviseren
Instrument	Gesprekstafels per deelgebied	Vergadering
Planning	Q2 2026	Q1 2026
Vastlegging	Participatieplan	Participatieplan

2. Kennisgeving voornemen projectbesluit en participatieplan ter inzage		
Participatievraag:	Heeft u alternatieve oplossingen voor de opgave binnen de gestelde randvoorwaarden? Heeft u opmerkingen of aanvullingen op de kennisgeving of het participatieplan? U kunt een zienswijze indienen.	
Gericht aan:	Eenieder	
Participatievorm	Raadplegen	
Instrument	Publicatie in het Provinciaal Blad, het lokale huis-aan-huisblad in de gemeente, nieuwsbrief, op de provinciale website en inloopbijeenkomst	
Planning	Q3 2026	
Vastlegging	Ingediende zienswijzen en Nota van Antwoord	

3. Gedeelde kennisbasis creëren		
Participatievraag:	Heeft u gebiedskennis die u wilt inbrengen voor een gedeelde kennisbasis?	
Gericht aan:	Omgeving	
Participatievorm	Raadplegen	
Instrument	Bijeenkomsten in en met het gebied	
Planning	Q3 2026	
Vastlegging	Rapportage	

4. Uitwerken van de voorkeursvariant (schetsontwerp)		
Participatievraag:	Wat vindt u van de maatregelen die worden voorgesteld in de voorkeursvariant? Zijn de effecten hiervan op de natuur en de omgeving goed weergegeven? Op welke manier	Welke kaders en randvoorwaarden geeft u mee bij het uitwerken van de voorkeursvariant?

	kunnen de effecten op de omgeving geminimaliseerd worden?	
Gericht aan:	Omgeving	Gebiedspartners
Participatievorm	Raadplegen	Adviseren
Instrument	Gesprekstafels per deelgebied	Vergadering
Planning	Q4 2026	Q3 2026
Vastlegging	Gespreksverslag	Notulen

5. NRD opstellen en ter inzage leggen

Participatievraag:	Heeft u opmerkingen of aanvullingen op de NRD? U kunt een zienswijze indienen.	Heeft u opmerkingen of aanvullingen op het NRD?
Gericht aan:	Eenieder	Gebiedspartners
Participatievorm	Raadplegen	Adviseren
Instrument	Publicatie in het Provinciaal Blad, het lokale huis-aan-huisblad in de gemeente, nieuwsbrief, op de provinciale website en inloopbijeenkomst	Vergadering
Planning	2027	2027
Vastlegging	Ingediende zienswijzen en Nota van Antwoord	Notulen

6. Besluitvorming verruiming uitwerkingsgebied

Participatievraag:	Wat vindt u van de begrenzing van het uitwerkingsgebied? Moet deze begrenzing wijzigen en waarom?	Wat moet de nieuwe begrenzing van het uitwerkingsgebied worden?
Gericht aan:	Omgeving	Gebiedspartners
Participatievorm	Raadplegen	Adviseren
Instrument	Inspreken tijdens commissievergadering	Vergadering
Planning	2026	2026
Vastlegging	Participatieverslag	Advies aan GS/PS

7. Opstellen van het inrichtingsplan (voorlopig ontwerp)

Participatievraag:	Wat zijn de gevolgen van de natuurherstelmaatregelen in het voorgestelde inrichtingsplan? welke mitigerende maatregelen moeten worden genomen om effecten te beperken?	Hoe beoordeelt u het inrichtingsplan en de effecten hiervan?
Gericht aan:	Omgeving	Gebiedspartners
Participatievorm	Raadplegen	Adviseren
Instrument	Voor direct betrokkenen: keukentafelgesprekken en veldbezoeken. Voor de overige omgeving: inloopbijeenkomst.	Vergadering
Planning	2027	2027
Vastlegging	Eigenarenrapportages	Notulen

8. Ter inzagelegging van het ontwerp projectbesluit		
Participatievraag:	Heeft u opmerkingen of aanvullingen op het ontwerp projectbesluit? U kunt een zienswijze indienen.	Herkent u het voorstel aan GS? Wilt u de GS-leden nog iets meegeven?
Gericht aan:	Eenieder	Gebiedspartners
Participatievorm	Raadplegen	Adviseren
Instrument	Publicatie in het Provinciaal Blad, het lokale huis-aan-huisblad in de gemeente, nieuwsbrief, op de provinciale website en inloopbijeenkomst	Vergadering
Planning	2028	2028
Vastlegging	Zienswijzen en Nota van Antwoord	Notulen

9. Vaststelling definitief projectbesluit		
Participatievraag:	Heeft u opmerkingen of aanvullingen op het definitieve projectbesluit? U kunt in hoger beroep gaan bij de Raad van State.	
Gericht aan:	Eenieder	
Participatievorm	Raadplegen	
Instrument	Publicatie in het Provinciaal Blad, het lokale huis-aan-huisblad in de gemeente, nieuwsbrief, op de provinciale website	
Planning	2029	
Vastlegging	Hoger beroep bij en uitspraak van Raad van State	

6. Participatievormen

Als participatievorm voor omwonenden en grondeigenaren wordt gekozen voor **raadplegen**. Participanten zijn gesprekspartner en/of informant bij het opstellen van het projectbesluit. Het proces richt zich op het in beeld krijgen van ervaringen, belangen, ideeën en verwachtingen. De uitkomst biedt inzicht in hoe belanghebbenden over de natuurherstelmaatregelen denken. De uitkomsten worden meegewogen in de besluitvorming: echter de provincie is niet verplicht de opbrengst te verwerken. Wel zal de provincie rekenschap geven. Aan de participanten wordt teruggekoppeld wat er met hun inbreng is gebeurd. Wanneer de participatie niet geleid heeft tot wijziging van het projectbesluit, wordt uitgelegd waarom.

De participatiemomenten met de gebiedspartners hebben het niveau van **adviseren**. Leden krijgen gelegenheid om problemen naar voren te brengen en oplossingen te bedenken. Hierbij is er ruimte om alternatieve maatregelen aan te dragen binnen de gestelde randvoorwaarden. De uitkomst is een advies aan Gedeputeerde Staten over de gewenste richting. Dit advies weegt zwaar mee in de besluitvorming. De provincie moet helder beargumenteren waarom adviezen niet worden opgevolgd. Zie in bijlage 2 een procedureschema met besluitmomenten

Waar heeft men invloed op en waar niet?

Participatie is nadrukkelijk geen besluitvorming over óf er maatregelen komen, maar over hoe die maatregelen in detail worden uitgewerkt.

- Geen invloed op:
 - De wettelijke verplichting om natuurherstelmaatregelen te treffen.

- De richtinggevende kaders van GS voor het uitwerken van de natuurherstelwerkzaamheden om de instandhoudingsdoelen van het Haaksbergerveen te bereiken.
- Wel invloed op:
 - Alternatieve maatregelen met hetzelfde doelbereik (bijvoorbeeld stuwen in plaats van verondiepen).
 - De wijze van uitvoering en inrichting binnen de gekozen voorkeursvariant.
 - Praktische oplossingen per perceel of locatie.
 - Mitigerende maatregelen.
 - De precieze invulling van compensatieafspraken.

7. Weging/terugkoppeling participatieopbrengsten

Het realiseren van de natuuropgave vormt het vertrekpunt bij het wegen van de opbrengsten uit participatie. Voorstellen die hieraan bijdragen, worden vervolgens beoordeeld op:

- Realiseerbaarheid binnen de planning en financiële en juridische kaders
- Mate waarin de inbreng knelpunten oplost of draagvlak vergroot
- Sociaaleconomische en ecologische effecten

We leggen bij terugkoppeling uit welke input is verwerkt en onderbouwen welke niet. De terugkoppeling zal toegankelijk en in begrijpelijke taal zijn. Eigenarenrapportages zullen ook een vorm van verslaglegging zijn en onderdeel van de terugkoppeling.

Na afloop stellen we een participatieverslag op. Dit verslag geeft inzicht in het krachtenveld, wie zijn betrokken, hoe het participatieproces is doorlopen en de manier waarop aangedragen opmerkingen en suggesties een plek hebben gekregen in het projectbesluit.

8. Communicatie

De ontwikkelingen rond het Haaksbergerveen worden door omwonenden, agrariërs en natuurorganisaties nauwlettend gevolgd. Deze betrokkenheid verdient zorgvuldige en transparante communicatie.

In 2024 en 2025 zijn er diverse communicatiemomenten en -middelen ingezet om de omgeving goed te informeren en te betrekken. Hieronder een overzicht van de belangrijkste activiteiten:

- Maandelijkse individuele spreekuren vanaf zomer 2024 t/m zomer 2025
- Informatieavond voor agrariërs (november 2024)
- Drietal excursies voor omwonenden (december 2024)
- Drietal informatiemomenten voor omwonenden (januari 2025)
- Vijftal nieuwsbrieven

De communicatiestrategie is informeren. Participanten hebben immers voldoende kennis nodig om goed te kunnen participeren. We blijven dan ook actief communiceren. We gebruiken hiervoor in de basis de nieuwsbrief en de projectwebsite. Per participatiemoment vullen we dit aan met passende middelen, bijvoorbeeld (inloop)bijeenkomsten, expertsessies, keukentafelgesprekken of een uitlegvideo. Zie hiervoor ook het communicatieplan.

9. Organisatie

Het projectteam geeft invulling aan de uitvoering van het participatieplan.

Projectleider	Verantwoordelijk voor het gehele participatieproces en aansturing projectteam.
Omgevingsmanager	Houdt contact met stakeholders van het project om input op te halen.
Technisch manager	Geeft toelichting op de technische uitwerking van het project.
Projectondersteuner	Organiseert bijeenkomsten, voert het secretariaat en werkt notulen uit.
Communicatieadviseur	Stelt het communicatieplan op, beheert de projectwebsite en schrijft nieuwsbrieven.
Gedeputeerde landbouw en natuur	Is naar behoefte aanwezig bij informatieavonden om betrokkenheid te laten zien.
Gedeputeerde Staten	Is bevoegd gezag

10. Planning en budget

De participatie maakt integraal onderdeel uit van de planning van het gehele traject. Het is daarmee geen afzonderlijk benoemde activiteit. Participatie speelt een rol bij alle op te leveren producten. Zie voor een globale planning figuur 2.

De kosten voor participatie zijn opgenomen in het totale projectbudget.

Bijlage 1: definities participatievormen

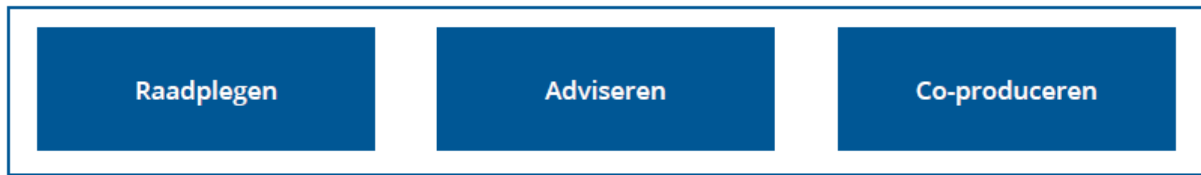
Bijlage 2: schema besluitvorming in stappen

Bijlage 3: verslag van de deelgebiedsbijeenkomsten van 18 en 19 februari

Bijlage 4: schematische weergave van participatiestappen

Bijlage 1: Vormen van participatie

Volgens de Overijsselse Participatievisie onderscheiden we de volgende vormen van participatie:

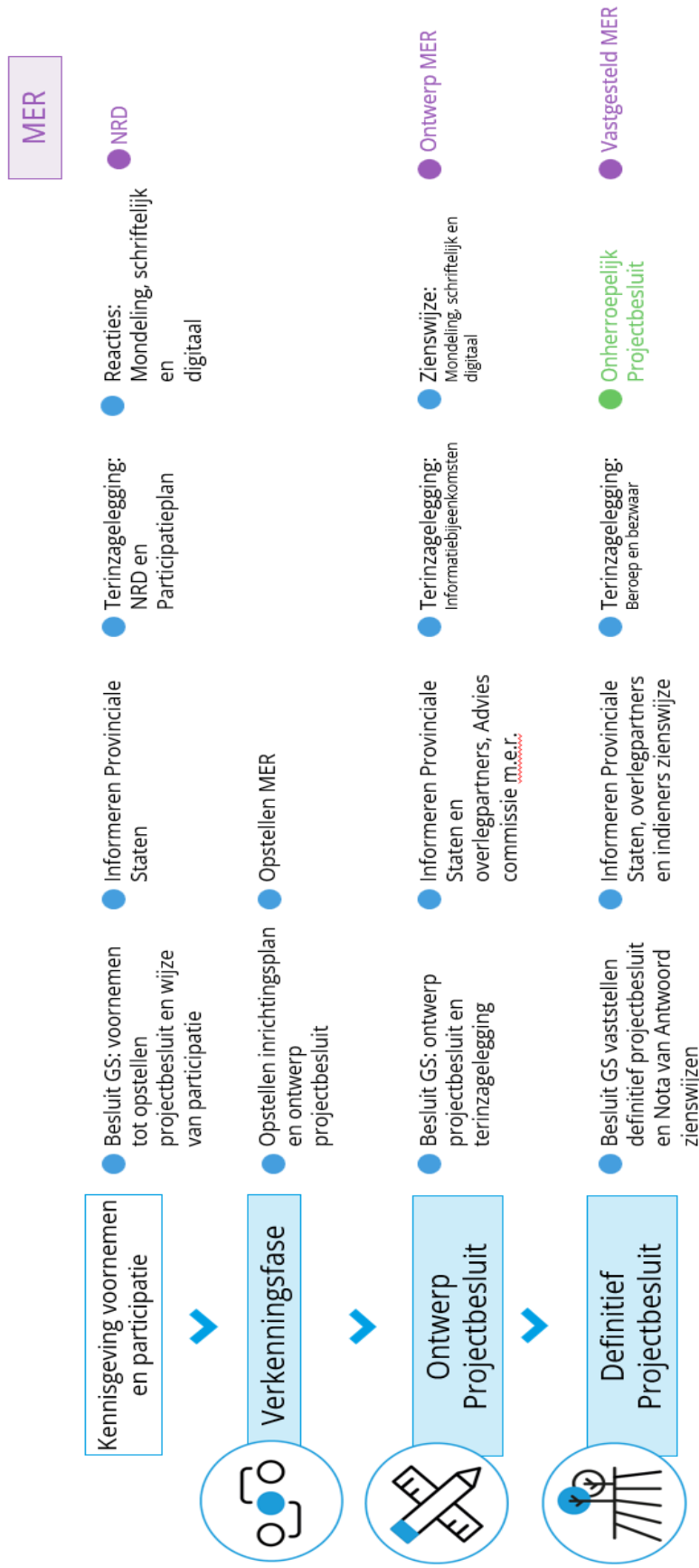
Raadplegen: de provincie ziet participanten als gesprekspartner en/of informant bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Het proces richt zich op het in beeld krijgen van ervaringen, belangen, verwachtingen en nieuwe ideeën. De uitkomst biedt inzicht in hoe belanghebbenden over een bepaald onderwerp denken. De uitkomst wordt ter kennisgeving opgevat: de provincie is niet verplicht de opbrengst te verwerken. Wel zal de provincie rekenschap geven. Aan de participanten wordt teruggekoppeld wat er met hun inbreng is gebeurd. Bijvoorbeeld op welke onderdelen beleid is aangepast. Ook wanneer de opbrengst van participatie niet leidt tot wijziging van beleid, wordt uitgelegd waarom.

Adviseren: de provincie geeft participanten de gelegenheid om problemen aan te dragen en oplossingen te bedenken. Het proces richt zich op raadgeving door participanten. De uitkomst is een advies van belanghebbenden aan het bestuur over de gewenste richting. Dit advies weegt zwaar mee in de besluitvorming. De provincie moet helder beargumenteren waarom adviezen niet worden opgevolgd.

Co-produceren (mee-uitvoeren): participanten worden in de gelegenheid gesteld mee te werken aan mogelijke alternatieven, dan wel mede-uitvoering te geven aan de realisatie van (onderdelen van) het vastgestelde beleid. Samen met een andere partij komt het voorstel inhoudelijk en/of financieel tot stand. De provincie verbindt zich aan de gekozen oplossing, als deze valt binnen de vooraf vastgestelde kaders.

De ruimte die aan participanten wordt gegeven is bepalend voor hoe we participatie vormgeven en wat we kunnen doen met de opbrengst. Het is niet zo dat de ene vorm beter is dan de andere vorm. Belangrijk is dat de vorm past bij de ruimte die er is en dat daar helderheid over is bij de deelnemers aan het proces.

Besluitvorming in stappen Projectbesluit

Bijlage 3: Verslag van de deelgebiedsbijeenkomsten van 18 en 19 februari

Op 18 en 19 februari gingen we met circa 125 mensen uit de omgeving van het Haaksbergerveen in gesprek tijdens de bijeenkomsten per deelgebied. We hoorden zorgen, vragen en concrete suggesties. In dit verslag blikken we terug op wat we hebben gehoord en vertellen we welke stappen we nu gaan zetten.

Vertrouwen en erkenning

De zorgen over de wateroverlast rondom Buurserzand kwamen veelvuldig ter sprake. Mensen maken zich zorgen dat er het bij het Haaksbergerveen na het nemen van maatregelen ook problemen ontstaan. We hebben ook gehoord dat schademeldingen te lang duren en dat het schadeloket niet altijd goed werkt.

We erkennen dat de ontstane overlast bij Buurserzand niet was voorzien. Onze berekeningen waren destijds niet gebaseerd op de zeer grote hoeveelheid neerslag die in de winter van 2023/2024 is gevallen. Dit was een extreem nat jaar, landelijk het natste jaar ooit gemeten. We willen daarnaast onderzoeken hoe het kan dat het tijdens de afgelopen redelijk droge winter toch te nat lijkt. Dit doen we door peilbuisgegevens te vergelijken.

Voor de problemen die zijn ontstaan nemen we onze verantwoordelijkheid en werken we aan oplossingen voor de gevallen waar sprake is van wateroverlast als gevolg van natuurherstelmaatregelen. We hebben circa 10 situaties in beeld en zijn in gesprek zijn met gemeente en waterschap om dit op te lossen. Het gaat o.a. om het ophogen van een parkeerplaats en een zandweg.

Om te voorkomen dat vergelijkbare problemen rond het Haaksbergerveen zullen ontstaan nemen we klimaatscenario's mee in onze berekeningen, zodat we ook rekenen met extreme situaties. We hanteren de werkwijze dat we vooraf met grondeigenaren in gesprek gaan over passende schadevergoeding als dat aan de orde is, zodat mensen niet achteraf naar het schadeloket hoeven.

Sociale en economische impact

Tijdens de bijeenkomsten hoorden we nadrukkelijk zorgen over de impact op woningen, bedrijven en de leefbaarheid van het gebied. Er spelen veel initiatieven en projecten in de omgeving van Buurse. De impact op de leefbaarheid moet in samenhang bekeken worden. In overleg met bewonersgroepen en diverse gebiedspartijen gaan we kijken op welke manier we de leefbaarheid in het gebied kunnen behouden.

Oppervlaktewatermodel

Veel mensen vroegen waarom er geen oppervlaktewatermodel is gemaakt. "Hoe kunnen jullie maatregelen nemen zonder te weten wat het effect is op het oppervlaktewater?" De afgelopen jaren hebben we een grondwatermodel gemaakt voor het Haaksbergerveen. Dit is een logische eerste stap om effecten van maatregelen in beeld te kunnen brengen. Nu gaan we de volgende stap zetten: het ontwikkelen van een oppervlaktewatermodel. Dit model is nodig om te berekenen of sloten in de omgeving het water in de toekomst kunnen opvangen en afvoeren. We betrekken het gebied hierbij. Dat betekent dat we gebiedskennis benutten en bevindingen delen.

Staat van de natuur

Er zijn vragen over de huidige staat van het hoogveen in het gebied. Gaat het echt achteruit? Waarop is dat gebaseerd? Sommigen gaven aan dat tijdens veldbezoeken met Staatsbosbeheer werd gezegd dat het juist goed gaat. Dit vraagt om helderheid.

We willen samen met de omgeving onderzoek doen naar de feitelijke staat van de natuur en de omgeving. Dit noemen we een Gedeelde Kennisbasis. Dit betekent concreet: het creëren van een gedeeld beeld hoe het met de natuur staat, of het echt natter is geworden de afgelopen jaren en wat we in het veld zien. We doen gezamenlijk onderzoek naar zowel de ecologische als de hydrologische situatie, betrekken omwonenden bij het onderzoek en zijn transparant over alle onderliggende gegevens en rapporten.

Interne maatregelen

We hoorden dat eerst het interne beheer op orde moet zijn voordat er maatregelen buiten het gebied worden genomen. Mensen gaven aan dat er water uit het gebied loopt, stuwen zijn weggehaald en dat onderhoud niet altijd optimaal is geweest. We gaan samen met Staatsbosbeheer, het waterschap en de omgeving kijken naar het interne beheer en de verbeteringen die daarin mogelijk zijn.

Lokale kennis

Veel mensen benadrukten dat zij het gebied kennen en alternatieven zien. Van stuwen in plaats van verondiepen, tot overloopvoorzieningen bij extreme neerslag. Deze kennis willen we graag benutten de komende periode.

Bijlage 4: schematische weergave van participatiestappen

Participatie natuurherstel Haaksbergerveen

Voor het natuurherstel in het Haaksbergerveen raadplegen we ongeveer 190 mensen en bedrijven uit de directe omgeving. Dit zijn omwonenden, agrariërs, grondeigenaren en grondgebruikers. Daarnaast geven LTO Noord, de gemeente Haaksbergen, waterschap Rijn & IJssel, Staatsbosbeheer en de Vereniging Behoud Platteland advies aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten nemen uiteindelijk de beslissingen.

